

2. 5. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak postupovat při uzavírání manažerských smluv se členy statutárních orgánů obchodních společností dle právní úpravy a judikatury roku 2019?

S ohledem na absenci výslovné úpravy v právním řádu a turbulentní judikaturu se i v roce 2019 setkáváme s častými dotazy klientů z řad obchodních společností, jak postupovat při uzavírání manažerských smluv se členy jejich statutárního orgánu. Jaké možnosti tedy obchodním společnostem a členům jejich statutárního orgánu aktuálně otevírá právní úprava a rozhodovací praxe soudů?

Do působnosti statutárního orgánu spadá dle právní úpravy řádu zastupování obchodní společnosti a její obchodní vedení. Z tohoto pohledu musíme předně rozlišit případy tzv. nepravého a pravého souběhu. O **nepravý souběh** se jedná v případě, kdy má být mezi členem statutárního orgánu a obchodní společností vedle smlouvy o výkonu funkce dle ust. § 59 a násl. zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“) uzavřena pracovní smlouva dle ust. § 33 zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“) na výkon činnosti, která nespadá do působnosti statutárního orgánu. O **pravý souběh** se jedná v případě, kdy má být mezi členem statutárního orgánu a obchodní společností vedle smlouvy o výkonu funkce uzavřena pracovní smlouva na výkon činnosti, která spadá do působnosti statutárního orgánu obchodní společnosti, typicky na obchodní vedení.

Nepравý souběh

Aktuálně platná právní úprava nepravý souběh implicitně povoluje, když v ust. § 61 odst. 3 ZOK konstatuje aplikovatelnost jeho ustanovení o odměně za výkon funkce také na určení mzdy zaměstnanci, který je současně i členem statutárního orgánu společnosti. Uzavření pracovní smlouvy plně v režimu ZP mezi obchodní společností a členem jejího statutárního orgánu na výkon činnosti nespádající ze zákona do působnosti statutárního orgánu je dlouhodobě připuštěno také judikaturou Vrchních soudů[1] a Nejvyššího soudu[2]. V důsledku uzavření pracovní smlouvy vzniká mezi obchodní společností a členem jejího statutárního orgánu standardní pracovněprávní vztah, ve kterém je vykonávána tato činnost jako závislá práce.

V této souvislosti je vhodné poznamenat, že aktuálně ani na půdě Nejvyššího soudu nepanuje zcela jednotný právní názor na výklad pojmu „obchodní vedení“, což může přinést problémy při odlišení nepravého a pravého souběhu v konkrétním případě. Obchodní vedení je zpravidla odbornou literaturou vykládáno jako organizování a řízení závodu společnosti, jejich zaměstnanců, rozhodování

o provozních záležitostech a vedení účetnictví[3] nebo jako běžná správa obchodního závodu (day-to-day-business) kryjící se s krátkodobými plány společnosti.[4] Dle judikatury patří do obchodního vedení např. rozhodnutí o přemístění provozovny, o pořízení automobilu, o postupu při vymáhání pohledávek nebo o odměně pro zaměstnance.[5]

Lze tedy shrnout, že uzavření pracovní smlouvy mezi obchodní společností a členem jejího statutárního orgánu u nepravého souběhu není aktuálně považováno za problematické, a na tomto závěru by se nemělo ani v nejbližší budoucnosti nic měnit.

Pravý souběh

Pro smlouvy uzavřené mezi obchodní společností a členem statutárního orgánu do konce roku 2011 bylo ustáleně judikováno, že pracovní smlouva uzavřená na výkon činností, které spadají ze zákona do působnosti statutárního orgánu je neplatná pro rozpor se zákonem, a nezakládá tedy ani nárok na mzdu či jiné plnění pracovněprávní povahy.[6] S účinností ke dni 1. 1. 2012 byl tzv. pravý souběh výslovně připuštěn přijetím nového ust. § 66d odst. 1 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObchZ“)[7]. Platnost pracovních smluv uzavíraných v období ode dne 1. 1. 2012 do dne 31. 12. 2013 mezi obchodní společností a členy statutárního orgánu na výkon činností spadajících ze zákona do působnosti statutárního orgánu byla nezpochybnitelná. Bohužel obdobné ustanovení nebylo do ZOK ve finálním znění zařazeno, když bylo z textu tohoto zákona v průběhu legislativního procesu vypuštěno.

Až do září 2016 judikovaly Ústavní soud[8] a Nejvyšší soud ustáleně, když potvrzovaly neplatnost pracovních smluv uzavřených mezi společnostmi a členy jejich statutárních orgánů, pokud upravovaly výkon činností spadajících ze zákona do působnosti statutárního orgánu. Jako první naznačil obrat v ustálené judikatuře **Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 190/15** ze dne 13. 9. 2016, kde konstatoval, že strany si mohou režim ZP zvolit i pro vztahy, v nichž o výkon závislé práce nejde a z pracovněprávního pohledu tudíž není důvod, pro který by člen statutárního orgánu nemohl vykonávat svou činnost nebo její část na základě smlouvy, v níž je ujednán režim ZP. Nejvyšší soud následně ještě rok a půl setrval na své ustálené rozhodovací praxi o neplatnosti pracovních smluv v případě tzv. pravého souběhu[9]. Obrat přišel až v **rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodněprávního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. 31 NS Cdo 4831/2017** ze dne 11. 4. 2018, kde rozhodl o přípustnosti tzv. pravých souběhů. Závěry tohoto rozsudku ohledně přípustnosti pravého souběhu byly následně Nejvyšším soudem potvrzeny např. v **rozsudku sp. zn. 29 Cdo 3478/2016** ze dne 28. 6. 2018.

Z uvedených rozsudků Nejvyšší soudu z roku 2018 lze vyvodit následující závěry:

- společnost a člen jejího statutárního orgánu si mohou sjednat pro smlouvu o výkonu funkce režim ZP, případně mohou vedle smlouvy o výkonu funkce uzavřené v režimu ZOK sjednat ještě manažerskou smlouvu na výkon činnosti spadající ze zákona do působnosti statutárního orgánu (např. obchodní vedení) v režimu ZP; tyto smlouvy podřízené ZP jsou platné;
- volbou ZP však nebude založen pracovněprávní vztah, neboť výkon funkce člena statutárního orgánu není závislou prací ve smyslu ust. § 2 ZP;
- nadále se tak bude jednat o vztah občanskoprávní, do kterého strany smluvně inkorporovaly (vtáhly) ujednání ZP;
- volbou ZP však nemohou být a nejsou dotčena kogentní ustanovení ZOK (vztahující se ke statutárnímu orgánu obchodní společnosti), která se použijí vždy.

Která ustanovení ZOK se uplatní bez ohledu na podřízení smlouvy ZP?

Z hlediska praxe je stěžejní určení těch (kogentních) ustanovení ZOK, která se na právní vztah mezi společností a členem statutárního orgánu u tzv. pravého souběhu aplikují vždy, bez ohledu na podřízení smlouvy ZP. Níže přinášíme výčet těch stěžejních:[10]

- **Vznik funkce** - podřízení smlouvy ZP nemá vliv na vznik funkce člena statutárního orgánu, funkce vzniká okamžikem rozhodnutí příslušného orgánu obchodní společnosti (např. valné hromady) nebo jejího jediného společníka, příp. dalšími právními skutečnostmi předvídanými ZOK;
- **Zánik funkce** - funkce člena statutárního orgánu vždy zaniká odvoláním příslušným orgánem (typicky valnou hromadou) obchodní společnosti, ve smlouvě nelze sjednat výpovědní důvody a výpovědní dobu, ledaže by výpovědní důvody a výpovědní doba byly stanoveny ve společenské smlouvě nebo stanovách dané společnosti; pokud však strany podřídily smlouvu „paušálně“ ZP, lze dovozovat aplikaci ust. § 73a ZP a povinnost společnosti nabídnout bývalému členovi statutárního orgánu pracovní pozici odpovídající jeho kvalifikaci;[11]
- **Povinnost vykonávat funkci s péčí řádného hospodáře** - povinnost člena statutárního orgánu vykonávat veškeré činnosti spadající ze zákona do působnosti statutárního orgánu s péčí řádného hospodáře[12] není podřízením smlouvy ZP jakkoliv dotčena, odpovědnost člena statutárního orgánu za škodu vzniklou obchodní společnosti v souvislosti s výkonem jeho funkce z nedbalosti není limitována 4,5 násobkem průměrného měsíčního výdělku ve smyslu ust. § 257 odst. 2 ZP;
- **Ručení při úpadku společnosti** - podřízení smlouvy ZP nemá vliv na neomezené ručení člena statutárního orgánu za splnění povinností obchodní společností, která se ocitla v úpadku ve smyslu ust. § 68 ZOK;
- **Uzavření smlouvy v písemné formě a schválení nejvyšším orgánem** - bez ohledu na podřízení smlouvy ZP musí být dle ust. § 59 odst. 2 ZOK smlouva uzavřena v písemné formě a schválena nejvyšším orgánem společnosti (typicky valnou hromadou), jinak je (relativně) neplatná;
- **Odměna** - podřízením smlouvy ZP není dotčena povinnost stran uvést všechny složky odměny člena statutárního orgánu ve smlouvě a schválit je nejvyšším orgánem obchodní společnosti; platí tak, že odměna za činnosti spadající ze zákona do působnosti statutárního orgánu může být jeho členovi vyplacena pouze, pokud byla stanovena ve smlouvě schválené nejvyšším orgánem společnosti, ve vnitřním předpisu schváleném nejvyšším orgánem společnosti, příp. byla schválena ad hoc nejvyšším a kontrolním orgánem společnosti[13].

Praktické doporučení

Skutečnost, že není jednoznačně definováno, která ustanovení ZOK mají kogentní povahu, a proto se při podřízení smlouvy uzavřené mezi obchodní společností a členem statutárního orgánu na výkon činností spadajících ze zákona do působnosti statutárního orgánu ZP nepoužijí, bude v praxi přinášet spory. Rovněž lze očekávat interpretační problémy a spory v případech, kdy strany uvedou do smlouvy o výkonu funkce nebo souběžné manažerské smlouvy pouze „paušální“ odkaz na ZP, aniž by výslovně specifikovaly jeho ustanovení, která se mají na jejich vztah aplikovat. Již jsou např. známy spory o to, zda je společnost v takovém případě povinna nabídnout odvolanému členovi statutárního orgánu jinou pracovní pozici odpovídající jeho kvalifikaci ve smyslu ust. § 73a ZP[14]. Spory lze v případech uvedení „paušálního“ odkazu na ZP ve smlouvě očekávat také u otázek jako je nárok člena statutárního orgánu na dovolenou na zotavenou, na mateřskou a rodičovskou dovolenou a na nemocenskou. V této souvislosti již Nejvyšší soud konstatoval, že je v případě sporu primárně zkoumat skutečnou vůli stran při uzavírání smlouvy[15], sekundárně význam, jaký by odkazu na ZP zpravidla přikládala strana takové smlouvy s ohledem na konkrétní okolnosti.[16]

Lze tak pouze doporučit, aby strany v případech tzv. pravého souběhu, kdy mají v úmyslu učinit

součástí smlouvy o výkonu funkce nebo souběžné manažerské smlouvy konkrétní ustanovení ZP tato ustanovení explicitně do takové smlouvy uvedly, a bylo tak zřejmé, jaká byla jejich vůle při uzavírání smlouvy. Naopak nelze doporučit uvedení „paušálního“ odkazu na ZP ve smlouvě, když tento postup může v budoucnu vyvolat mezi společností a (bývalým) členem statutárního orgánu spory.

JUDr. Jakub Jeřábek,
advokát

[MT Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com

Jakubská 121/1
602 00 Brno 2

Tel.: +420 542 210 351
e-mail: info@mt-legal.com

Bukovanského 1345/30
710 00 Ostrava - Slezská Ostrava

Tel.: +420 596 629 503
e-mail: info@mt-legal.com

---

[1] Srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 Cdo 108/92 ze dne 21. 4. 1993

[2] Srov. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 737/2004 ze dne 17. 8. 2004, sp. zn. 21 Cdo 4028/2009 ze dne 16. 12. 2010

[3] Pokorná, J. in Pokorná, J., Kovařík, Z., Čáp, Z. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. 1. díl. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009.

[4] Eichlerová, K. in Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I. a kol. Právo obchodních korporací. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. 2015.

[5] Srov. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1104/2014 ze dne 28. 7. 2014, sp. zn. 29 Cdo 5330/2014 ze dne 28. 5. 2015, sp. zn. 29 Cdo 4276/2009 ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 29 Cdo 250/2015 ze dne 27. 10. 2015

[6] Srov. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1634/2004 ze dne 4. 11. 2004 nebo sp. zn. 21 Cdo 4028/2009 ze dne 16. 12. 2010

[7] „Statutární orgán společnosti může pověřit obchodním vedením společnosti zcela nebo zčásti jiného. Tyto činnosti mohou být též vykonávány v pracovněprávním vztahu dle zvláštního právního předpisu (ZP) zaměstnancem společnosti, přičemž tento zaměstnanec může být současně statutárním orgánem společnosti nebo jeho členem“

[8] Srov. usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 282/16 ze dne 26. 4. 2016 a sp. zn. II. ÚS 2128/2015 ze dne 7. 7. 2016

[9] Srov. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3613/2015 ze dne 19. 1. 2017 a sp. zn. 21 Cdo 1876/2017 ze dne 22. 8. 2017

[10] Výčet vychází z bodů 40 až 44 rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 31 NS Cdo 4831/2017 ze dne 11. 4. 2018

[11] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3478/2016 ze dne 28. 6. 2018

[12] Péče řádného hospodáře je blíže definována v ust. § 159 odst. 1 OZ a ust. § 51 až 53 ZOK

[13] Srov. ust. § 61 odst. 1 ZOK

[14] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3478/2016 ze dne 28. 6. 2018

[15] Srov. ust. § 555 OZ

[16] Srov. ust. § 556 odst. 1 OZ

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)